

SPRÁVA O ČINOSTI ŠTÁTNEHO ARCHÍVU V PREŠOVE ZA ROK 2023

A. PERSONÁLNY STAV

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky Štátny archív v Prešove mal k 31. 12. 2023 v stálej štátnej službe obsadených 50 štátnozamestnaneckých miest, 2 miesta v dočasnej štátnej službe a 5 miest vo verejnom záujme. Počet zamestnancov spolu je 57.

Štátny archív v Prešove, oddelenie spracúvania archívnych dokumentov – v roku 2023 pribudlo oddeleniu v systemizácii 1 štátnozamestnanecké miesto. V priebehu roka došlo k odchodu Mgr. Renáty Geriovej, ktorá zastupovala Mgr. Kamilu Zahorskú (v súčasnosti na MD), na pracovisko archívu vo Svidníku. Od začiatku marca obsadil predmetné miesto na zastupovanie Mgr. Matúš Vojna, PhD. v dočasnej štátnej službe. Presunom z oddelenia služieb verejnosti pribudla do stavu od 1. októbra 2023 Mgr. Alžbeta Gernátová.

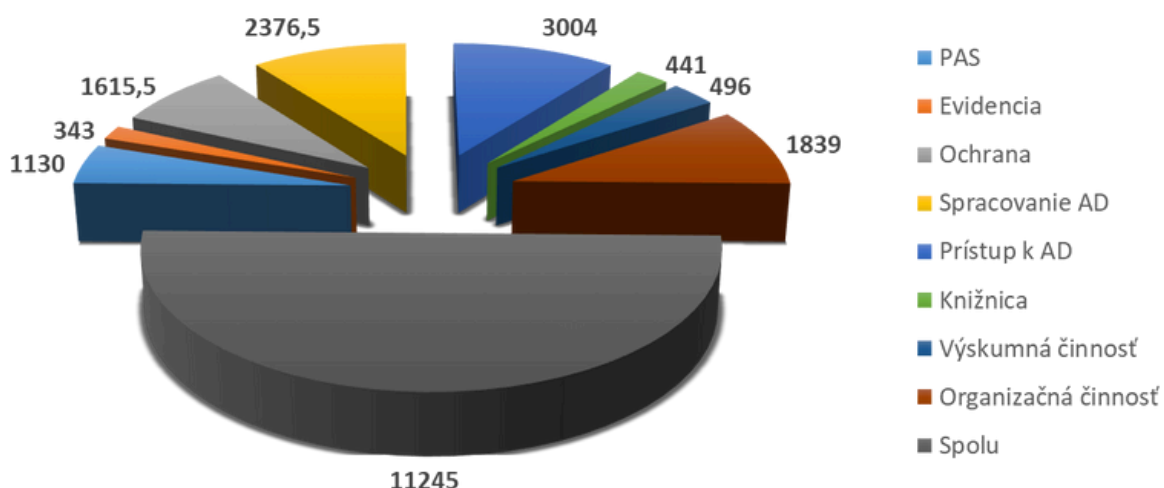
Špecializované pracovisko Spišský archív v Levoči – v roku 2023 kvôli práceneschopnosti (od 1. 1. 2023 – 31. 12. 2023) PhDr. Lukáša Dzurillu bola na jeho zastupovanie prijatá Mgr. Lucia Plačková, PhD., do dočasnej štátnej služby. Od mája 2023 nastúpil na materskú dovolenku reštaurátor Martin Petrínek.

Pracovisko Archív Stará Ľubovňa – v danom roku Mgr. Filip Lampart, PhD., čerpal po narodení dieťaťa deväť dní otcovskú dovolenku a od 23. mája do 12. novembra bol na materskej dovolenke.

Pracovisko Archív Svidník – v kalendárnom roku 2023 došlo k jednej zmene. Od 1. marca 2023 nastúpila do trvalého štátnozamestnaneckého pomeru Mgr. Renáta Geriová, ktorá prestúpila zo Štátneho archívu v Prešove, oddelenie spracúvania archívnych dokumentov.

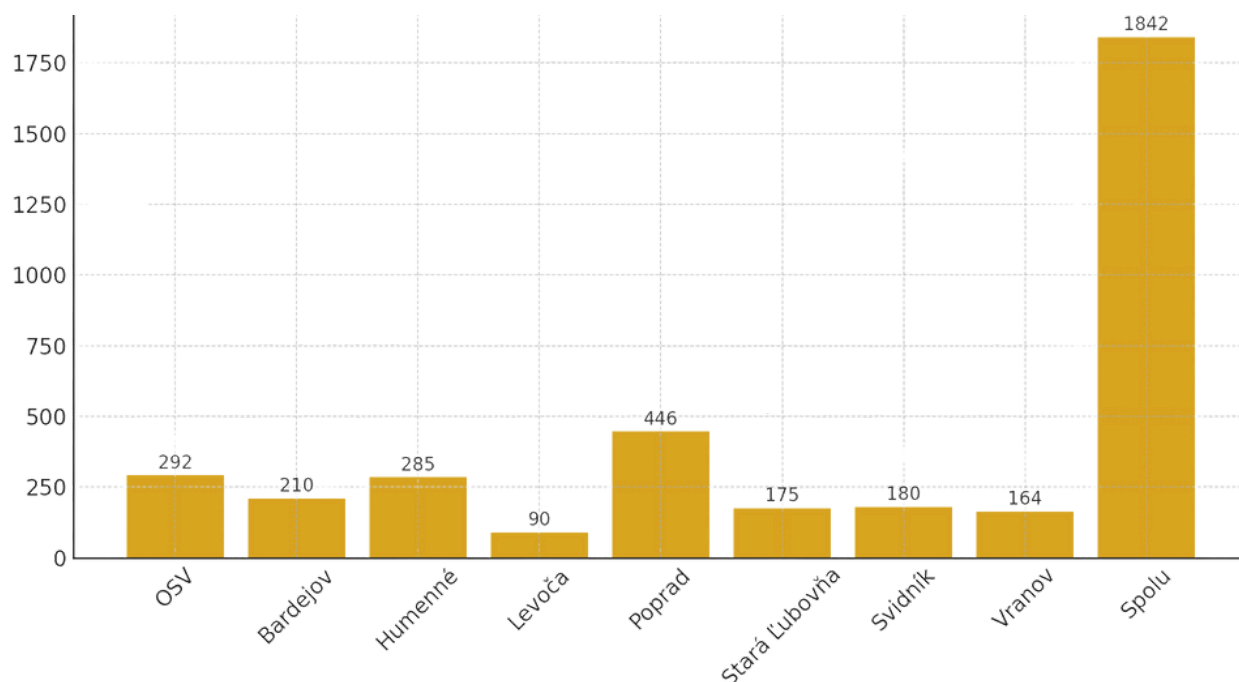
B. ROZPIS PRACOVNÝCH DNÍ NA PLNENIE ÚLOH VO VYKAZOVANOM ROKU

C. PREDARCHÍVNA STAROSTLIVOSŤ

Štátny archív v Prešove eviduje v predarchívnej starostlivosti 1842 pôvodcov registratúry. Archívu bolo predložených 141 registratúrnych poriadkov pôvodcov, z toho počet schválených registratúrnych poriadkov a registratúrnych plánov pôvodcov registratúr, ktorí majú povinnosť ich predkladať (I. kat.) bolo 98 a počet schválených registratúrnych plánov pôvodcov registratúr, ktorí majú povinnosť ich predkladať (II. kat.) bolo 43. Subjekty predložili 773 návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov, z toho schválených bolo 761. V priebehu roka bolo pôvodcom registratúr poskytnutých 160 školení.

C.1.1. POČET PÔVODCOV REGISTRATÚRY

Štátny archív v Prešove v roku 2023 vykonal 68 kontrol zameraných na správu registratúry. Z plánovaných kontrol 65 sa neuskutočnilo 5 kontrol, ale boli nahradené inými kontrolami. Základná škola v Lúčke a Základná škola v Kalništi boli zrušené, ostatné kontrolované subjekty boli presunuté na rok 2024 z dôvodu dlhodobej PN správkyn registratúr. Vo všetkých prípadoch sa jednalo o komplexné kontroly. Nad rámec plánu boli vykonané 3 kontroly. Kontroly sa týkali pôvodcov registratúr I. kategórie (66) a II. kategórie (2).

Medzi kontrolovanými subjektmi boli z I. kategórie zastúpené predovšetkým štátna správa, samospráva a nimi zriadené školy a iné inštitúcie (úrady štátnej správy – 3; obecné úrady – 27; úrady samosprávy – 3; základné a stredné školy – 19; domovy sociálnych služieb – 5; kultúrne inštitúcie – 3; RÚVZ – 6). Z II. kategórie boli zastúpené 2 subjekty – súkromné školy.

Štátny archív v Prešove prebral celkovo 225,170 bm archívnych dokumentov.

C.2. EVIDENCIA ARCHÍVNEHO DEDIČSTVA SR

V Štátnom archíve v Prešove je uložených 5 499 archívnych súborov v množstve 21 388,379 bm. Z nich je 5 402 spravovaných archívom v množstve 20 659,239 bm. Na základe depozitnej zmluvy je archívom spravovaných 40 súborov v množstve 405,390 bm. U pôvodcov, ktorí nezriadili archív je dočasne uložených 57 súborov v množstve 323,750 bm. V archívoch pôvodcov je uložených 5 súborov v množstve 573,270 bm. Archív prevzal 53 prírastkov archívnych súborov v množstve 225,170 bm. Úbytok predstavoval 52 archívnych súborov v množstve 53,350 bm.

V priebehu celého roka bola vykonávaná revízia a opravy ELAF. Zároveň sa aktualizovali údaje z ELAF tak, aby korešpondovali s aplikáciou ISEA. V Oddelení spracúvania archívnych dokumentov Štátneho archívu v Prešove bolo vykonané aj vypĺňanie údajov pre tvorbu lokačného prehľadu v aplikácii WinAfondy s priamym lokalizovaním fondov a zbierok v príslušnej karte archívneho fondu.

Celková kapacita depotov Štátneho archívu v Prešove je 27 183,700 bm. Voľná kapacita depotov je 6 119,071 bm.

C.3. OCHRANA ARCHÍVNÝCH DOKUMENTOV

Štátny archív v Prešove sídli v dvoch budovách. V depotoch sú stacionárne a kompaktné mobilné regály s celkovou kapacitou 4 827,900 bm. Voľná kapacita depotov je 822,410bm. Uložené archívne dokumenty nemajú primeraný klimatický režim. Tento je pracovníkmi pravidelne kontrolovaný a upravovaný za pomoci odvlhčovačov a vetrania. V roku 2023 naďalej prebiehalo sceľovanie archívnych fondov, výmena poškodených škatúl a ich štítkovanie. Pracovníci vykonali súčasne revíziu zloženia príslušného archívneho fondu. Niekoľko dní venovali zamestnanci dislokácii archívnych dokumentov a zariadenia v rámci budov archívu.

Špecializované pracovisko Spišský archív v Levoči sídli v troch budovách. Patria k chráneným objektom v pamiatkovej rezervácii Levoče, ktorá je zaradená vo svetovom dedičstve UNESCO. Vo všetkých troch objektoch je nainštalovaná protipožiarna signalizácia (EPS), budovy č. 60 – 61 sú vybavené tiež bezpečnostnou signalizáciou proti vlámaniu (EZS). V depotoch sú stacionárne a kompaktné mobilné regály s celkovou kapacitou 6 500 bm. Voľná kapacita depotov je 2 130,845 bm. V roku 2023 naďalej prebiehalo sceľovanie archívnych fondov, výmena poškodených škatúl a ich štítkovanie.

Pracovisko Archív Bardejov -

účelová budova archívu bola daná do užívania v roku 1995. Pozostáva z dvoch častí: administratívnej a depotnej. Budova, vrátane pozemku, je vlastníctvom Ministerstva vnútra SR.

V budove je nainštalovaná elektronická požiarňa signalizácia typu SCHRACK. Chýba však priame napojenie na signalizačný pult hasičského útvaru. Budova je zabezpečená aj elektronickým signalizačným zariadením s priamym napojením na Okresné riaditeľstvo PZ v Bardejove. V zimných mesiacoch sú priestory v budove vykurované vlastnou plynovou kotolňou. V depotoch archívu sú stacionárne a kompaktné mobilné regály s celkovou úložnou kapacitou 4 500 bm z čoho 500 bm sa nachádza v suteréne budovy, kde z dôvodu vonkajších degradačných činiteľov nie je vyhovujúce uloženie archívnych dokumentov. V súčasnosti je v archíve deponovaných 13 fondov zo Štátneho archívu v Prešove v celkovom množstve 118,560 bm. Časť archívnych depotov zaberajú aj knižničné materiály – cirkevné knihy, noviny a časopisy v počte 320 bm. Preto celkovú kapacitu depotov je potrebné určiť číslom 3 577,260 z čoho 1 312,060 je voľných. Aj v tomto vykazovanom roku prebiehali pomocné archívne práce ako štiepkovanie, škatuľovanie.

Pracovisko Archív Stará Ľubovňa sídli v nových priestoroch, v obnovenej budove, ktorá je majetkom MV SR.

Aj v tomto roku prebiehali práce – štiepkovanie, sceľovanie a prenášanie fondov a delimitácia archívnych fondov, paginovanie. V archíve s celkovou úložnou kapacitou cca 2 070 bm je 287,458 bm voľných regálov. Aj vo vykazovanom roku prebiehali pomocné archívne práce ako štiepkovanie, škatuľovanie a sceľovanie archívnych fondov.

Pracovisko Archív Poprad sídli v dvoch meštianskych domoch zo 17. a 18. storočia v Mestskej pamiatkovej rezervácii Spišská Sobota, ktoré sú vyhlásené za kultúrne pamiatky. Sú vybavené elektrickou požiarňou signalizáciou (EPS) a elektrickou zabezpečovacou signalizáciou (EVS). Skladové priestory sa nachádzajú v budove Okresného úradu v Poprade na Nábřeží Jána Pavla II 439/16. Tieto nie sú opatrené elektrickou požiarňou signalizáciou a ani elektrickou zabezpečovacou signalizáciou. V budove archívu v Poprade – Spišskej Sobote sa nachádza 12 depotov, v ktorých je celková kapacita 3 628,620, voľná kapacita 272,480 bm. V roku 2016 získaný depot (bývalá jedáleň a kuchyňa) v budove Okresného úradu v Poprade so 7 depotami.

Pracovisko Archív Humenné sídli v prenajatých priestoroch mesta. Celková kapacita depotov je 1 870 bm. Voľná kapacita depotov je 5,913 bm. Stav budovy, v ktorej archív sídli je viac-menej nezmenený. Naďalej pretrvávajú rôzne materiálne – technické problémy. V zime staré elektrické pece nestačia vykúriť niektoré priestory archívu a dochádza k ich výpadkom, hlavne v depotoch.

V roku 2023 boli tri nefunkčné pece vymenené za konektory v kanceláriách zamestnancov. K ďalšiemu zlepšeniu pracovných podmienok a ochrany archívnych dokumentov malo dôjsť v lete 2024, kedy boli naplánované úpravy mestskej budovy, v ktorých sídli časť archívu a to maľovanie spoločných priestorov a strechy. Naďalej prebiehal proces sceľovania archívnych fondov, ich dislokácia; škatuľovanie a štítkovanie archívnych fondov; tvorba lokačných prehľadov.

Pracovisko Archív Svidník sídli v účelovej budove danej do užívania archívu v roku 1981. Rekonštruovaná bola v rokoch 2006 – 2007. Budova vrátane pozemku je vlastníctvom Ministerstva vnútra SR. Stojí na samostatnom oplotenom pozemku. Archív má štyri depoty vybavené kovovými regálmi.

Zamestnanci pravidelne vykonávajú sledovanie teploty a vlhkosti v depotoch. Celková kapacita depotov je 2 209,920 bm, z čoho 510,565 bm je voľných. Aj vo vykazovanom roku prebiehali pomocné archívne práce ako štiepkovanie, škatuľovanie a sceľovanie archívnych fondov.

Pracovisko Archív Vranov nad Topľou sídli v účelovej budove. Pracovisko je vybavené v depotoch č. 1 a č. 2 mobilným regálovým systémom, depot č. 3 je vybavený stacionárnymi regálmi.

PPri celkovej úložnej kapacite depotov 2 500 bm, predpokladáme rezervu 777,340 bm. Vlhkosť v depotoch pretrvávala. Počas roka sa pravidelné monitorovala. Za pomoci odvlhčovačov a vetrania sa darilo momentálnu vlhkosť minimalizovať. Naďalej musíme konštatovať, že problém s pretrvávajúcou vlhkosťou si žiada komplexné riešenie. V hodnotenom roku bol uskutočnený, v spolupráci s CP v Prešove a JCP vo Vranove nad Topľou, plánovaný výrub a orezanie stromov v exteriéri dvorného traktu. Cieľom výrubu a orezania stromov bolo predísť poškodeniu strešnej krytiny, ako aj fasády na budove archívu, a tak zamedziť možnému pretečeniu dažďovej vody do depotov (následné poškodenie resp. zničenie archívnych dokumentov). V roku 2023 sme pokračovali pri sceľovaní archívnych fondov, vymieňali poškodené škatule spolu so štiepkovaním, prebiehala dislokácia archívnych dokumentov. Zamestnanec archívu sa aktívne podieľal na prevoze a sťahovaní archívnych dokumentov v Štátnom archíve v Prešove, ako aj na prevoze kníh a banerov z odboru archívov a registratúr pre jednotlivé pracoviska ŠA v Prešove.

MIKROSNÍMKOVANIE, FOTOGRAFOVANIE A DIGITALIZÁCIA ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

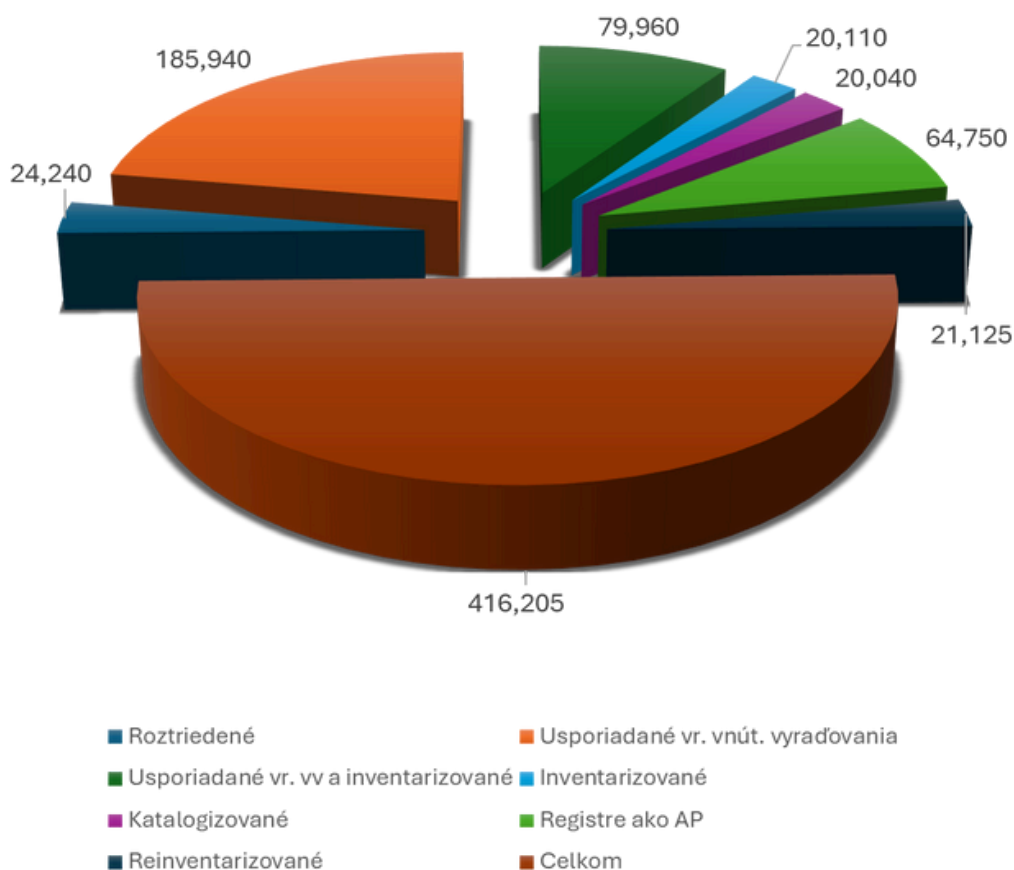

V roku 2023 naďalej prebiehalo sceľovanie archívnych fondov, výmena poškodených škatúl a ich štítkovanie. V roku 2023 sa v rámci digitalizácie urobilo spolu 12 536 digitálnych kópií archívnych dokumentov (z 18 395 predlôh), z toho 336 snímok pečatí (336 predlôh). Archív pokračoval v systematickom skenovaní a digitálnom snímkovaní archívnych dokumentov z fondu Magistrát mesta Levoče 968 skenov (968 j.), z toho 269 snímok pečatí (219 j.), zo Zbierky cirkevných matrik z územia Spiša sa urobilo 8 493 skenov (11 658 predlôh), pre ŠAPO sa zdigitalizovali matriky z Obvodného notárskeho úradu v Brezovici – 2 773 záberov (z 5 467 predlôh), pre potreby ŠAPO a jeho pracovísk na výstavu Slovensko v obrazoch sa vyhotovilo 285 digitalizátov (285 predlôh), z toho 67 digitalizátov pečatí (67 j.). Pre bádateľov sa v tomto polroku urobilo 17 (17 j.) digitálnych kópií archívnych dokumentov podľa požiadaviek zo ŠAPO, Archívu Poprad a nášho archívu.

Fotograf sa venoval triedeniu, evidencii, kontrole a oprave digitalizátov, presunu a zálohovaniu digitalizátov, ukladaniu digitalizátov na server, odstráneniu porúch nefunkčnej siete digitalizačného pracoviska, reprodukcii archívnych dokumentov na výstavu Slovensko v obrazoch, fotodokumentácii výstavy v Zemplínskom múzeu v Michalovciach, výrobe erbov a loga na plátne pre ŠAPO – ich grafická úprava a tlač a pod. Pomáhal pri údržbe objektov nášho pracoviska a kontrole technického stavu budov. V jeho kompetencii je aj starostlivosť o EZS. FZ plánovaných úloh nesplnil iba tri – dve nadrozmerné mapy, na prácu ktorých sú potrební dvaja reštaurátori a jednu knihu. Navyše však zreštauroval cirkevnú matriku pre naše pracovisko a náboženskú knihu pre Archív Vranov nad Topľou.

Kníhviazačské práce zabezpečoval pre ŠAPO Jakub Sninčák podľa aktuálne predkladaných požiadaviek ŠAPO a jeho pracovísk, schválených riaditeľkou archívu. Všetky pridelené úlohy splnil. Okrem toho kontroluje EPS, vedie o tom evidenciu a zabezpečuje nahlásenie porúch.

C.5. SPRACÚVANIE A SPRÍSTUPŇOVANIE ARCHÍVNÝCH DOKUMENTOV

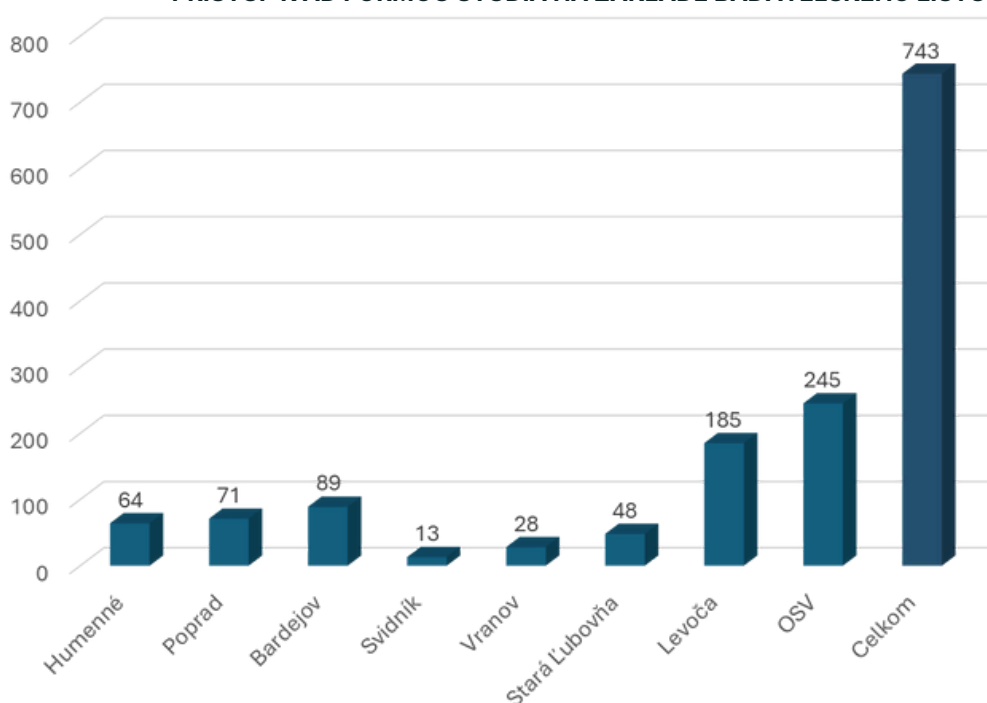

Odborné činnosti vykonávané zamestnancami archívu a jeho pracovísk boli v priebehu roka 2023 upravované podľa aktuálnych potrieb archívu a jeho pracovísk. Roztriedené boli 3 archívne fondy v rozsahu 24,240 bm, usporiadaných vrátane vnútorného vyraďovania bolo 105 fondov v rozsahu 185,940 bm, usporiadaných vrátane vnútorného vyraďovania a zároveň inventarizovaných bolo 54 fondov v rozsahu 79,960 bm, inventarizovaných bolo 15 fondov v rozsahu 20,110 bm, katalogizovaných bolo 6 fondov rozsahu 20,040 bm = 11 240 katalogizačných záznamov. Registre ako archívna pomôcka bolo spracovaných 12 archívnych pomôcok v rozsahu 64,750 bm a reinventarizovaných bolo 21,125 bm z 11 archívnych fondov. Aj v roku 2023 boli archívne pomôcky vyhotovené v textovom editore Word a zaslané OAR na schválenie. Na schválenie OAR bolo odovzdaných aj 25 opisov archívnych fondov a v programe EPAP bolo vyhotovených 135 opisov pečatí a pečatidiel.

C.5. SPRACÚVANIE A SPRÍSTUPŇOVANIE ARCHÍVNÝCH DOKUMENTOV

V roku 2023 v archíve študovalo 743, z nich 690 pochádzalo zo Slovenska a 53 bolo zo zahraničia. Celkový počet návštev v rámci bádateľskej agendy bol 1605. V správnej agende počet vydaných výpisov, odpisov, potvrdení a kópií archívnych dokumentov bol 7463. Bolo podaných 5104 žiadostí a 36 rešerší. Za poplatky vybral archív 16 411,63 eur, z nich bolo 5 487,63 eur za služby a 10 924,00 eur za správne poplatky.

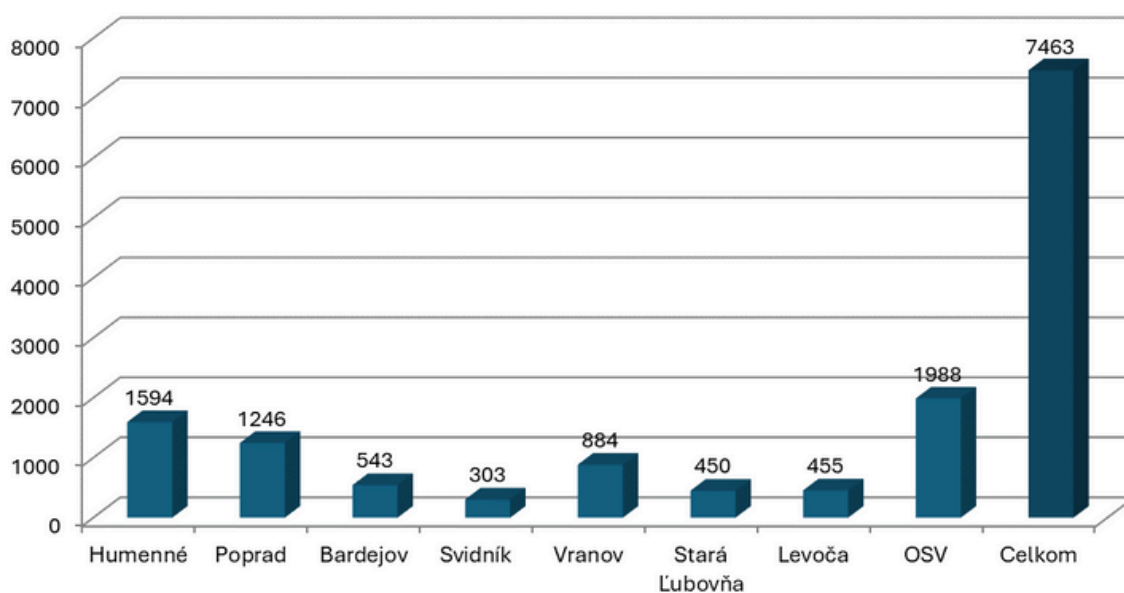
PRÍSTUP K AD FORMOU ŠTÚDIA NA ZÁKLADE BÁDATEĽSKÉHO LISTU

V bádateľni sme zaznamenali väčší počet bádateľov ako v minulom roku rovnako, ako počet návštev bádateľne. Stále sme sa však nedostali na počty, ktoré sme mali pred rokmi poznačenými covidom. Naše služby využívajú predovšetkým študenti stredných a vysokých škôl, odborní pracovníci, ale aj amatérski historici. Pomerne početnú skupinu ľudí tvoria záujemcovia o rodinnú genealógiu. Veľký záujem je aj o projektovú dokumentáciu k historickým budovám.

Najčastejšími témami bádateľov boli: problematika Židov, odsun Nemcov po druhej svetovej vojne, architektúra liečebných domov, história urbárskych spoločenstiev, či výročie Základných škôl, nemocníc a iné. Zo starších fondov boli archívne dokumenty využívané k témam týkajúcim sa hospodárskej správy miest na území Slovenska v rannom novoveku, parlamentarizmus v 19. storočí či stavovských povstaní a pod.

PRÍSTUP K AD FORMOU ODPISU, VÝPISU, POTVDENIA ALEBO KÓPIE NA ZÁKLADE PÍSOMNEJ ŽIADOSTI

C.7. PRÍRUČNÁ ODBORNÁ ARCHÍVNA KNIŽNICA

Vo všetkých knižniciach sa pokračovalo v revízii a katalogizácii knižničného fondu a evidencii knižných titulov v aplikácii Knižnica. V tejto činnosti sa bude pokračovať aj v roku 2024. Archív k 31. 12. 2023 disponuje 67 792 zväzkami kníh. Katalogizovaných bolo 15 207 záznamov. V aplikácii Knižnica bolo evidovaných 11 097 titulov. Na štúdium bolo vypožičaných 316 titulov. Nové prírastky boli nadobudnuté kúpou alebo darom. Pracovník Archívu Vranov nad Topľou poverený funkciou „odborného garanta za Knižnicu“ v Štátnom archíve v Prešove poskytoval metodické rady kolegom, praktické návody, inštruktáže, ale aj vlastné poznatky a skúsenosti s prácou v aplikácii Knižnica.

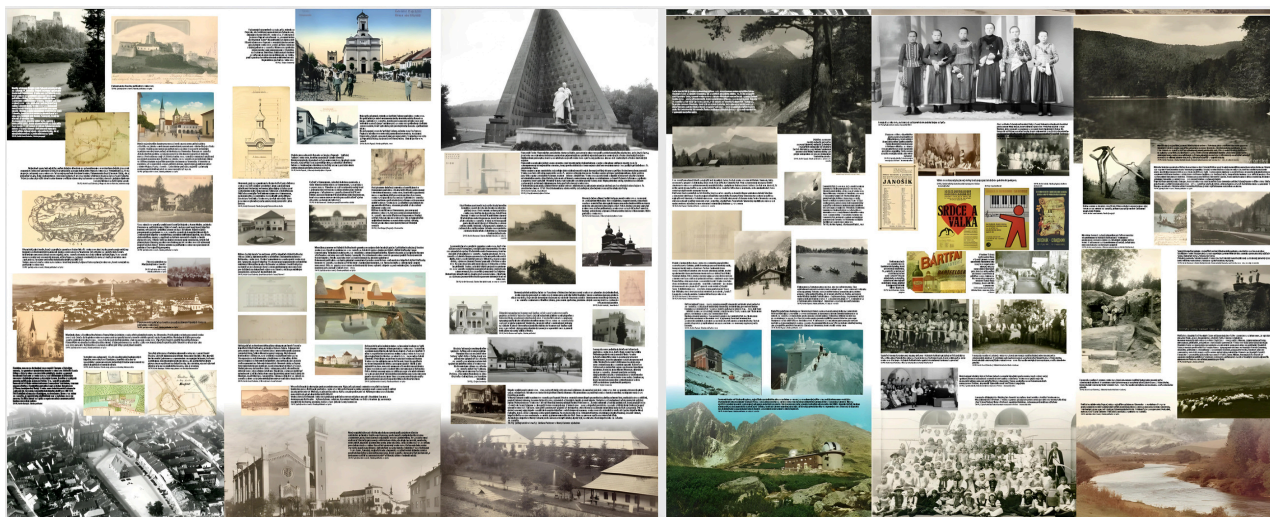

C.8. VÝSKUMNÁ, PUBLIKAČNÁ, KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

Na plnení úloh v tejto kapitole sa podieľali viacerí pracovníci archívu.

VÝSKUMNÁ ČINNOSŤ

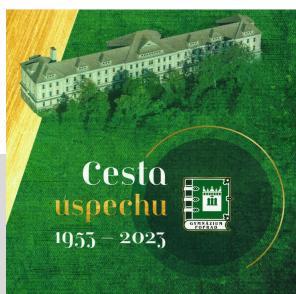
V roku 2023 bolo v kapitole venované najviac pozornosti rezortným výskumným úlohám, predovšetkým príprave a realizácii podkladov k pripravovanej celoslovenskej výstave „Slovensko v obrazoch – výber z archívnych zbierok štátnych archívov“ a „100 rokov reforiem verejnej správy na Slovensku v dokumentoch štátnych archívov“.

PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

V publikačnej činnosti pracovníci napísali:

- 3 monografie,
- 8 štúdií,
- 32 článkov,
- 4 posudky.

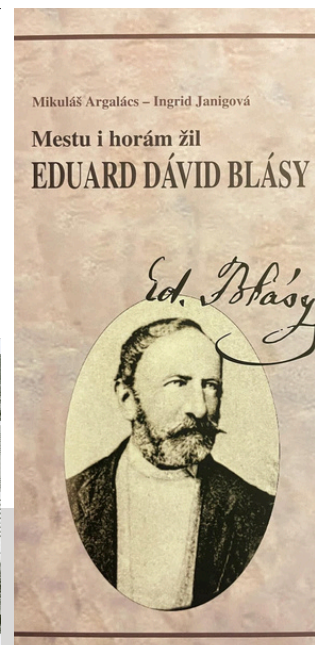
MESTEČKÁ NA PANSTVE SZTÁRAYOVCOV V 18. A PRVEJ POLOVICI 19. STOROČIA

Alena MIŠÍKOVÁ

MÍŠÍKOVÁ, Alena. Towns in the Sztáray estate in the 18th and first half of the 19th century. In *Annales Historici Praeurbani*. ISSN 1336-7520, 2023, vol. 25, no. 1, p. 29-48.

The presented study provides information about the development of four East Slovak towns - Michalovce, Sobrance, Slatina and Vinné, which were located on the territory of the estate of the noble family Sztáray de Nagy Mátily. Based on the research of archival documents, statistics and published sources, it presents the development of property, economic, social and demographic conditions, as well as the national and religious composition of their population in the period of four decades. The most important town was Michalovce. Sobrance failed to achieve the previous development and remained the smallest town. Slatina and Vinné were important only because they became the seats of estates of the same name. Towns, like free royal cities, had the right to hold a market. But unlike them, the noble landowners could not grant them such economic privileges as the king did to his cities. Small towns had a limited right to self-government, they did not have self-taxation, nor the right to own land. Most of the land remained in the ownership of the landowners or the noble population. They had a low developed craft production and trade, an unfavourable settlement and a smaller population. They differed from villages in market law, more developed craft production, higher population, the existence of officers and institutions, and urbanism. Michalovce remained the most important town. The others were significant only because they were the seats of the estates of the same name.

Key words: towns, Michalovce, Sobrance, Slatina, Vinné, estates, Sztáray de Nagy Mátily family.

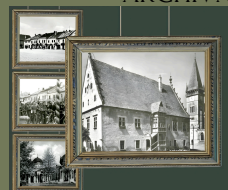
KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

V kultúrnej a osvetovej činnosti sa vykonalo:

- 27 prednášok,
- 21 výstav,
- 8 TV vysielaní,
- 1 dokumentárny film,
- pracovníci archívu sa zúčastnili na 6 konferenciách.

ARCHÍVNE DOKUMENTY V OBRÁZOK

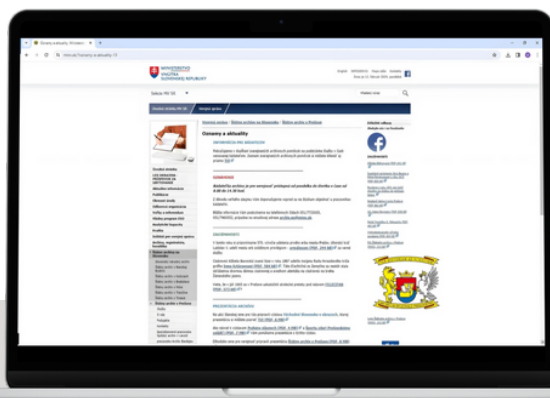
C.9. ORGANIZAČNÁ A RIADIACA A HOSPODÁRSKO-ADMINISTRATÍVNA PRÁCA

Organizačnej a riadiacej práci sa venovala riaditeľka archívu a vedúci oddelení a pracovísk. V obmedzenej miere sa zúčastňovali pracovných porád riaditeľov archívov, porád riaditeľky archívu s vedúcimi a porád vedúcich s pracovníkmi. Riadili a kontrolovali plnenie zadaných úloh. Posudzovali vypracované projekty, archívne pomôcky a opisy archívnych fondov. Podieľali sa na tvorbe plánu a výkazu práce, editovaní webovej stránky archívu. Poskytovali odborné konzultácie bádateľom.

**ZVEREJŇOVANIE
ARCHÍVNYCH POMÔCOK**

TVORBA A EDITÁCIA WEBOVÝCH STRÁNOK

**FACEBOOKOVÁ
STRÁNKA ŠAPO**

Všetci zamestnanci sa zúčastnili pracovných porád s vedúcimi oddelení a pracovísk archívu a vzdelávacích aktivít organizovaných zamestnávateľom. Niektorí zamestnanci sa zúčastnili školení BOZP a PO, na odborných poradách, zasadnutiach odborných komisií, vedeckých konferenciách a seminároch. Podrobnejšie informácie sú uvedené v prílohe

Hospodársko-administratívnu prácou sa zaoberali aj zamestnanci archívu – realizácia úloh vyplývajúcich zo spolupráce s CP, starostlivosť o služobné vozidlá archívu, evidencia jázd, evidencia v IS Fabasoft, evidencia dochádzky a stravných lístkov, inventarizácia majetku ŠAPO, činnosti súvisiace s bádateľskou a správnou agendou, prepisy rukopisných a strojopisných archívnych pomôcok, vyhotovovanie delimitačných protokolov, reverzov, vedenie personálnej agendy, aktualizácia agend PO a BOZP a iné.

SPOLUPRÁCA S CENTROM PODPORY V PREŠOVE

Objekt ŠAPO, Slanská 31, Prešov

je v dobrom technickom stave s platnými revíznymi a technickými kontrolami všetkých technických, elektrických a pomocných zariadení a ich súčastí. Fasáda objektu je na konci fyzickej a morálnej životnosti a v dohľadnom čase je nevyhnutná jej obnova. Strešná krytina objektu (eternit, vek 33 rokov) vykazuje časté a opakujúce sa defekty, ktoré vyžadujú mimoriadne náročné opravné práce pri eliminácii prenikania vody do podkrovných priestorov. Rekonštrukčné práce na inštalácii presklenej steny v interiéri objektu a renovácii okenných systémov sú v štádiu počiatkových prác pri realizácii projektových plánovacích činností a nepredpokladáme ich realizáciu v dohľadnom období.

Na špecializovanom pracovisku Spišský archív v Levoči v minulom roku sa začali riešiť najakútnejšie problémy v Turzovom dome – opravili sa opadávajúce omietky vstupnej chodby na prízemí i poschodí, schodiska, vymaľovali sa dve kancelárie, prednášková miestnosť, dva sklady. Vybrúsili sa a nalakovali v nich aj parkety, opravili sa a natreli okná v skladoch a kanceláriách smerom na námestie. Opravila sa (vymenila) časť šindľovej strechy v zadnom trakte. V roku 2024 sa má v rekonštrukčných prácach pokračovať – oprava omietok a vymaľovanie skladu (odstrániť pleseň), vymaľovanie kancelárie vedúcej archívu, vybrúsenie a nalakovanie parkiet, oprava všetkých brán – vonkajších i vnútorných a tiež reštaurovanie unikátnej fresky vo vstupnej chodbe na prízemí, ktorá sa objavila pri obnove omietok.

Väčší časový priestor nám zabralo riešenie problémov zatekania pivnice v susednom dome v spolupráci s CP, MsÚ v Levoči, Pamiatkovým úradom a tiež mestskou i štátnou políciou kvôli znevažovaniu dobrého mena nášho archívu zo strany suseda, ktorý bol napriek odborným posudkom presvedčený, že za zatekanie jeho pivnice môže náš archív. Potreba rekonštrukcie fasád všetkých troch budov a dvorov však naďalej zostáva aktuálnou. Nutné sú opravy chodieb aj v ďalších dvoch budovách, vymaľovanie kancelárií a niektorých ďalších prevádzkových miestností.

Stále akútnou zostáva výmena zastaraných akumulčných pecí a výmena starých ističov a rozvodov. Neustále nám vypadávajú akumulčné pece, v kanceláriách i skladoch sme nútení používať elektrické ohrievače.

Pracovisko Archív Poprad v spolupráci s Centrom podpory Prešov sa podieľal na uskutočnení nutnej opravy strechy, vyčistenie strešných vodovodných zvodov a rekonštrukcia priestorov bývalej kuchyne v budove Okresného úradu v Poprade, ktorá v súčasnosti slúži ako depot. Rekonštruovanú časť je potrebné vybaviť regálmi. Pracovníci Jednotky podpory v Poprade zabezpečovali bežnú údržbu priestorov archívu na Soboťskom námestí a v budove Okresného úradu v Poprade (úprava záhrady, kosenie, výmena žiaroviek, drobné opravy, montovanie výstavných skríň a i.).

Spolupráca s Centrom podpory Prešov a aj s Jednotkou podpory Poprad je dobrá.

Na pracovisku Archív Bardejov vo vykazovanom roku bola v spolupráci s Centrom podpory Prešov, Jednotky podpory Bardejov zrealizovaná: zaobstaranie a výmena nábytku v inšpekčných priestoroch budovy archívu, lokálna úprava potrubia v dôsledku úniku vody, oprava vonkajšej zvodovej rúry, oprava porúch s únikom plynu.

Jednotka podpory Stará Ľubovňa v spolupráci s Centrom podpory v Prešove uskutočňovala takmer každý mesiac opravu odpadu na pracovisku Archív Stará Ľubovňa. Je nevyhnutné urobiť jeho rekonštrukciu, ktorá mohla byť vykonaná už pred sťahovaním do týchto priestorov. V kanceláriách, bádateľni a depotoch chýbajú alebo sú nefunkčné termoregulačné hlavice na radiátoroch. Ich montáž, ktorá bola naplánovaná ešte na rok 2022, sa doteraz nezabezpečila.

OBNOVA VOZOVÉHO PARKU

POČET SPISOV A ZÁZNAMOV PODĽA ÚTVAROV ZA ROK 2023

Organizačný útvar	Počet spisov	počet záznamov	DZ/nevybavené	OZ/neodoslané	Záznamy pre spis
Štátny archív v Prešove	1035	2463	1260/14	1203/11	0
Oddelenie spracúvania archívnych dokumentov	51	109	49/8	55/2	5
Oddelenie služieb verejnosti	1253	2410	1351/4	1018/7	41
Spišský archív v Levoči	944	1545	954/4	558/8	33
Archív Bardejov	849	1681	921/0	754/1	6
Archív Humenné	1215	2450	1258/1	1187/1	5
Archív Poprad	809	1690	904/22	768/8	18
Archív Stará Ľubovňa	676	1344	687/2	648/2	9
Archív Svidník	476	1058	520/1	526/0	12
Archív Vranov nad Topľou	661	1438	725/5	710/4	3
Spolu za ŠAPO	7969	16188	8629/61	7427/44	132

Na záver by som sa chcela poďakovať odboru archívov a registratúr MV SR za odbornú pomoc a cenné rady, kolegom z iných archívov a z Centra podpory v Prešove za spoluprácu a vedúcim oddelení a pracovísk a všetkým zamestnancom Štátneho archívu v Prešove za odvedenú prácu v roku 2023.

V Prešove dňa 01. 03. 2024

Mgr. Ľubica Kováčová
riaditeľka